

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 2.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Ne gre brez sodelovanja naroda.

Leta in leta so prečanske stranke opozarjale Beograd na težke napake naše uprave, toda vsi opomini so bili zaman in mesto da bi se napake srbske uprave odpravljale, se je polagoma ta uprava razširjala še na druge pokrajine. Zalostne posledice tega docela zgrešene ga početja niso mogle izostati in tako stoji danes Beograd pred dejstvom, da so državne blagajne prazne in danes tudi vladni krogi ne morejo tajiti, da je proračun za najmanj dve milijardi previsok.

In tako se je zgodilo, da so prazne državne blagajne vlado prisilile, da prične misliti na dvig našega gospodarstva in da prične štediti, ker drugače je v nevarnosti, da ne bo mogla zadostiti niti svojim najnujnejšim obveznostim.

Zalibog pa se izraža vsa vladna skrb na način, ki daje le malo upanja na uspeh. Dviga narodnega gospodarstva ni mogoče dekretirati v par mesecih, temveč to je dosegljivo le po prevladnem in skupnem sodelovanju vsega naroda. Naša vlada pa pošilja skupščino na počitnice, a istočasno hoče dobiti vire za nove dohodke. Res je, da ne uživa naša skupščina bogzna kolikakega ugleda in res je tudi, da ne bi nihče jokal za skupščino, če bi vedel, da jo nadomestuje organizacija, ki je dokazala svojo delazmožnost. Toda še bolj je res, da ima narod še vedno neprimerno večje zaupanje v skupščino ko v vlado, ker je skupščina vsaj nekakšna kontrola nad porabo državnega denarja, vlada pa prav nobena. Zato je pa tudi popolnoma izključeno, da bi vlada sama mogla izvesti reformo našega narodnega gospodarstva, temveč to more izvršiti edino skupščina in se ta le tedaj, če uvaža nasvete in predloge naših gospodarskih organizacij. Če bi naša vlada resno hotela dvigniti naše gospodarstvo, potem bi morala sklicati skupščino že zato, da ta postavi gospodarski svet, ki bi edino mogel odpreti nove vire dohodkov našemu gospodarstvu ter končati našo gospodarsko krizo.

Ampak ne samo skupščino, tudi vse ostale avtonomne zastoje bi morala vlada sklicati ker ravno ti morejo največ storiti za dvig gospodarstva. Če bi na primer deloval v Ljubljani že dve leti občinski svet mesto raznih gerentov, bi občina izvršila vse drugačna dela, kakor pa jih je izvršila. Vsako delo pa pomeni produkcijo, samo s produkcijo pa se boljša narodno gospodarstvo.

In kaj vse bi Slovenija zgradila, da je vlada spoštovala ustavo in poklicala v življenje pokrajinsko skupščino! Avtonomna Slovenija bi že davno premagala ali vsaj omejila gospodarsko krizo, dočim je vsled nesposobnosti Beograda bila prisiljena, da drži roke križem.

Gospodarske krize ni mogoče rešiti brez sodelovanja naroda, ker je predpogoj vsake rešitve pomnožitev produkcije. Tega temeljnega stavka se pa vlada najbrže ne zaveda in zato je znova izkopala protidraginski zakon, ki v bistvu ne pomeni nič drugega ko šikaniranje malih trgovcev in obrtnikov.

Se manj pa se vlada zaveda, da je vsak napredek gospodarstva pri slabi upravi nemogoč in samo tako je mogoče, da znižuje vlada uradnikom plače, a ne odpravi etomilijenskih dispozicijskih fondov in reducira potrebne urade, mesto da bi se lotila redukcije ministrstev in čisto nepotrebnih državnih podtajništov. Samo v skladu z vso to brezglavo »gospodarsko« politiko je tudi, če čitamo zaporedni izjavi dveh ministrov o vzrokih krize in si obe izjavi s klasično popolnostjo nasprotujeta.

Nasilja se nadaljujejo.

Beograd, 3. avgusta. Demokratski klub je sprejel včeraj brzojavko iz Brze Palanke, v kateri se prosi za intervencijo, ker je tamošnji srezki poglavar dal aretirati 30 najuglednejših meščanov baje zaradi nečistoče (!). Dal jih je zapreti, v zaporu jih je teroriziral in jim pretil, da jih bo tako dolgo preganjal, dokler ne bodo glasovali za radikale. Razen tega javljajo iz Pavlova, da je ondotni okrožni poverjenik Simo Šiljak odvzel zemljo agrarnim interesom in kolonistom, ki niso hoteli preiti med radikale. Pri tem ga podpira srezki poglavar.

BOJ ZA OBČINE V SRBIJI.

Beograd, 3. avgusta. Politično življenje zabeleži za včeraj številne konference in zborovanja, pa je tako vprašanje pomoči oškodovancem po poplavih stopilo nekoliko v ozadje.

Vlada in tudi vse druge stranke se bavijo skoraj samo z agitacijo za občinske volitve, ki jim posvečajo posebno pozornost že zaradi tega, ker se smatra, da so te občinske volitve poskus za volitve narodnih poslancev. Izjavi Bože Maksimovića, da bodo volitve absolutno svobodne, malokdo veruje. Tudi na Maksimovićevo naredbo, poslano velikim županom v po-

Beograd, 3. avgusta. Sinoči je demokratski poslanski klub izdal komunike, v katerem navaja tudi sledeče poročilo iz Kruševca: Poglavar jasiški srez za hodi skupno z ministrom za socialno politiko Simonovičem od sela do sela in s pretnjo poziva demokratske kandidate, da ne smejo predložiti svoje liste, temveč da morajo glasovati za radikale. Spremljata ju pri tem delu dva orožnika, da bi pritisk imel tem večji uspeh. Tako politični organ in aktiven minister spoštuje ta naredbo ministra notranjih del o svobodni volitvi.

gledu občinskih volitev, v kateri jim naroča, da se morajo volitve vršiti popolnoma svobodno, opozicija ne polaga nobene važnosti in zatrjuje, da so to stare fraze brez pomena in vsebine.

Včeraj so prvaki radikalne stranke konferirali o pripravah za volilno kampanjo. Bobić s svojimi tovariši je pri tem povsem izključen in je zavzel stališče čakajočega. Njegova zborovanja, ki se prične ta teden, bodo ovirana od posebnih agentov, ki jih organizira Boža Maksimović.

Vlada odtegne invalidom en odstotek državne podpore.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj je vzbudil ogorčenje in pravcati vihar sklep vlade, da se invalidom odtegne 1 % od državne podpore. Storili se bodo vsi mogoči koraki, da se ta sklep ukine. Invalidi so oproščeni davka in je treba, da so prosti tudi drugih doklad. Kakor se doznava, se bo

glavni odbor invalidskega udruženja pritožil proti temu sklepu vlade pri kralju. Politični krogi ostro obsojajo to odredbo vlade in pravijo, da bi bilo boljše ukiniti nekatera nepotrebna ministrstva, a invalidske prejemke pustiti na miru.

PRELOM MED MAKSIMOVIČEM IN NINČIČEM DEFINITIVEN.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj se je v političnem življenju mnogo in obširno komentiralo dejstvo, da se Boža Maksimović ni udeležil zadnje seje pri ministru zunanjih poslov dr. Ninčiču, na kateri se je razpravljalo o bolgarskem vprašanju zaradi znanih incidentov pri Krivi Palanki. Na tej seji so bili navzoči vsi načelniki oddelkov javne varnosti in pa minister za vojsko in mornarico. To se razlaga kot popoln prelom Bože Maksimovića z dr. Ninčičem, in to pada tem bolj v oči, ker je znano, da je Boža Maksimović predložil svoječasno ministrskemu svetu predlog o pobijanju kemitskih tolp in je ta svoj predlog podkrepil z originalnimi dokumenti, da je bolgarska vlada v zvezi s temi tolpami. Dr. Ninčič ni hotel sprejeti Maksimovićevega predloga in Maksimović se je dr. Ninčiču sedaj revanžiral s tem, da se popolnoma desinteresira za celo to vprašanje.

BREZUSPEŠNO POSREDOVANJE DR. LAZE MARKOVIĆA.

Beograd, 3. avgusta. Predvčerajšnjim je dr. Ninčič pred svojim odhodom na

Prazne blagajne so prisilile končno vlado, da je pričela misliti na gospodarstvo in ne samo na boj za vladno moč. Ampak ne zadostuje, da vlada samo misli na gospodarstvo in da se šopiri s samohvalno o nameravanih ukrepih, temveč treba, da tudi nekaj stori in da to res odgovarja ljudskim potrebam. Brez sodelovanja naroda pa je to nedosegljivo in zato spremljamo tudi vse vladne napovedi o njenem gospodarskem programu z enako skepsjo, kakor zatrdila vlade o mirnem poteku volilnega boja v južni Srbiji.

Bled dolgo konferiral z dr. Lazo Markovićem. Temu razgovoru se v političnih krogih pripisuje tem večja važnost, ker se dr. Laza Marković smatra za arbitra in aranžerja pri pomirjenju spora med dr. Ninčičem in Božo Maksimovićem. Dr. Laza Marković pa dosedaj pri svojem prizadevanju absolutno ni uspel, ker je razkol, ki je nastal med tema dvema nekdanjima tesnima političnima sodelavcema zelo velik.

HRUPEN RADIKALEN SHOD V BEOGRADU.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj popoldne je imela radikalna stranka zborovanje v kavarnah »Sibirija« in »Babunja«. Na teh zborovanjih je govoril Boža Maksimović. Med njegovim govorom in tudi med govori drugih govornikov, so delali meščani medklince. Zborovanja so se vršila v največjem neredu in kaosu. Govori se, da je Bobić organiziral to akcijo, ki je naperjena v prvi vrsti proti Maksimoviću.

REZERVNI ČASTNIKI DOBE PRAVICO DO POLOVIČNE VOŽNJE NA ŽELEZNICAH.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj se je vrnil v Beograd dr. Vasa Jovanović in je podpisal uredbo, s katero se dovoljuje rezervnim častnikom ugodnost polovične vožnje na železnicah. Pregledal je tudi skupno s strokovnjaki ponudbe raznih inozemskih tvornic za izgraditev mosta v Pančevu.

ZOPET NOV DEMANTI.

Beograd, 3. avgusta. Ministrstvo zunanjih poslov demantira vesti, da je naš poslanik Rakić v Sofiji napravil demaršo pri bolgarski vladi. Ministrstvo zunanjih poslov izjavlja, da se na tej noti dela šele sedaj.

Vlada kriva poplav.

Beograd, 3. avgusta. Kakor se doznava od nekaterih članov vodnih zadrug, se mora smatrati kot edini krivec katastrofe, ki je nastala vsled poplav, vlada, ki ni hotela dovoliti niti najmanjšega zneska za popravilo nasipov. Vladi se očita, da je privlačno nabrati dnar vodnih zadrug, ki presega več desetice milijonov, spravila lepo v državne blagajne, pa ga ni nikdar več vrnila vodnim zadrugam.

DELO NA PRORAČUNU SE JE PRIČELO.

Beograd, 3. avgusta. V vseh ministrstvih se dela naglo pri sestavljanju proračuna za leto 1927-8. Ves material je treba najkasneje do 18. avgusta predložiti ministru financ dr. Periću.

Kakor se doznava, so v vseh ministrstvih po navodilu predsednika vlade Uzunovića doseženi veliki prihranki in so črtane nepotrebne partije. To je potrebno, da se doseže ravnotežje v proračunu in da se državni dohodki znatno izboljšajo. Ministri bodo poleg tega najenergičneje postopali pri čiščenju brezvestnih uradnikov. V teku tega tedna bo predložil predsednik vlade Uzunović predlog o merah, kdaj in kako naj se to čiščenje izvrši. Na podlagi tega poročila se bo izdala specialna uredba, ki se bo nanašala na brezvestne uradnike.

VLADA ZARADI NASTOPA PROTI BOLGARSKI V ZADREGI.

Beograd, 3. avgusta. Pričakovane odgovore bolgarske vlade na intervencijo našega poslanika v Sofiji še ni. Naša vlada stoji sedaj pred nič kaj prijetnim vprašanjem, kako naj reši to zadevo z Bolgarsko. Sta dva načina rešitve, ali naj se pošlje ostra nota ali naj se pa v bodoče preženo vse komitske čete preko meje z našo vojsko in žandarmerijo. To bi izzvalo konflikt in eventualno oborožen spopad. Za sedaj se pričakuje Bože Maksimovića, ki je šel na Bled h kralju referat o odredbah, ki naj se ukrenejo v bolgarski aferi. V Beograd je zaradi tega nujno pozvan naš poslanik v Sofiji Rakić.

STJEPAN RADIĆ MISLI NASTOPITI ZARADI VOLILNEGA TERORJA V JUŽNI SRBIJI.

Beograd, 3. avgusta. Včeraj so radićevski krogi zatrjevali, da bo Stjepan Radić, ako se resnično dožene, da je vse točno, kar navaja opozicija o terorju, ki ga izvajajo politični organi v notranjosti Srbije in Črne gore, zavzel s svojo skupino proti vladi posebno stališče in da bo s svoje strani poslal zaupnike, ki naj vso stvar natančno preiščejo in o tem poročajo vodstvu stranke. Zaradi tega so bile dane instrukcije državnemu podsekretarju dr. Pernarju, ki ima nalogo, da to stvar dobro prouči.

SAMO NOVE OBLJUBE.

Beograd, 3. avgusta. Narodni poslanec Kobasica je včeraj posetil predsednika vlade Uzunovića in mu poročal o škodi, ki so jo napravile poplave v bosanskih krajih. Prosil je Uzunovića za pomoč. Predsednik vlade je izjavil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči.

ANKETNI ODBOR NE DELA.

Beograd, 3. avgusta. Danes bi se moral sestati anketni odbor za proučevanje korupcije. Na dnevnem redu je afera o Adamovem. Te seje pa ne bo, ker ni članov tega odbora v Beogradu, pa tudi predsednika samega ne, ker je Ilija Mihajlović odpotoval v Karlove Vary.

Dva kongresa za narodno edinstvo.

Na Dunaju, 30. julija.

I.

»Slovenec« od 25. t. m. je prinesel obširno poročilo o zborovanju »Mednarodne zveze društev za Zvezo narodov«, ki se je vršilo v Londonu in se zaključilo v Aberystwyth ob obali Irskega morja. — To poročilo je jako zanimivo in važno posebno za nas Slovence in Hrvate, o katerih je bilo mnogo govora na tem zborovanju.

Pri tej prilici moram nekaj reči, kar me že dolgo teži. — To obširno poročilo je prinesel »Slovenec«. Vem, odkod je prišlo, in naravno je, da je bilo poslano edino »Slovenec«. Jaz sem vesel, da je bil vsaj eden slovenski list, ki je imel priliko, da je mogel objaviti za nas izbrano poročilo o zelo važnem zborovanju. Noben drug list, žal, ni bil v položaju, da bi mogel objaviti izvirno poročilo, ali tudi ni posnel prav nič (vsaj meni ni prišlo nič pred oči!) iz angleških, ali francoskih listov. Tudi nihče pri nas menda ne dobiva publikacij, poročil, okrožnic itd. te mednarodne zveze (Union internationale des associations pour la Société des Nations, Bruxelles, Palais Mondial). Ali Bože sačuvaj, da bi drugi listi objavljali nekaj, kar je bilo že v — katerikoli drugem strankarskem listu. Naj bo stvar še tako dobra, še tako važna za ves naš narod, treba jo je zamolčati edino radi tega, ker jo je prvi prinesel — »Narodni Dnevnik« ali »Slovenec« ali — tudi kak drug naš list.

To žalostno taktiko opažam že nekaj let. Taki Abderiti pred vojno nismo bili! Vsaj časopisi zunaj Ljubljane ne! Naj je objavil katerikoli list kako občenarodno stvar, kak zanimiv ali celo važen načrt, nasvet itd., takoj smo se ga lotili, objavili smo ga tudi svojim ožjim somišljenikom in pričeli o njem javno razpravo. Danes pa vlada grobna tišina o še tako važnem vprašanju samo radi tega, ker je bilo objavljeno najprej v tem ali onem listu. — Spominjam se, koliko važnih člankov o naših manjšinah je izšlo v »Narodnem Dnevniku«. Vprašanja so bila tako važna, da bi ne smelo ostati le pri osamoteni časnikiški objavi, marveč trebalo bi tudi dejanj v naših društvih, v političnih strankah, v parlamentu. Ali baš zato, ker je bilo vse to objavljeno v »Narodnem Dnevniku«, je bilo treba vse vkup potlačiti, umolčati! — Ali isto se dogaja tudi drugim listom, da ne bo nikomur krivice. Pri tem pa trpi narodova korist in širi se letargija, malomarnost, brezbržnost za naša vitalna vprašanja. Od časa do časa zagori nekaj slame, pa je potem dolgo časa mir! Tako se pri nas igračkajo z interesi naroda, z našo bodočnostjo! Nič resnosti, nič temeljitosti, alfa in omega vsemu mišljenju in delu je: strankarstvo in čisto osterdno koristilstvo — —!

Iz istih razlogov je ostalo neopazeno tudi izvrstno poročilo v »Slovenec«. Naj hudič vzame vse naše trpine preko meje, prav jim je, ko se pa »Slovenec« briga za nje! Mutatis mutandis bi mogli »Slovenca« zameniti tudi z »Narodnim Dnevnikom« ali — toda bolj poredkoma — tudi s kakim drugim listom.

V istem poročilu čitam tudi naslednje resnične besede:

»V Jugoslaviji imamo več društev za Zvezo narodov — žal je med Srbi: Slovenci in Hrvati nimamo niti enega, dasi smo prvi poklicani za to, da branimo« potom teh društev brate onkraj meje. Slovenci in Hrvati v Italiji imajo lastno društvo, prav tako Nem-

ci; društvi sta včlanjeni v zvezi italijanskih društev v Rimu, kateri predseduje načelnik znanega urada Giannini.«

(Vsaka država ima svojo »lige za Zvezo narodov«, v kateri so včlanjena posamična društva. Vse lige tvorijo imenovano »Unije«. V »Avstrijski lige« so včlanjena tudi češka, hrvatska in slovenska manjšinska društva. Le v okvirju take lige morejo priti tudi češki, hrvatski (gradiščanski) ali koroški slovenski delegati na občne zbornice ali skupščine te mednarodne zveze (Unije). — Tako so prišli tudi dr. Vilfan in dr. Besednjak na zadnje zborovanje za našo manjšino v Italiji in tirolski poslanec Sternbach za poadiške Nemce.)

Iz goraj ponatisnjene pripomnje »Slovenec« poročevalca pa imamo pojasnilo, zakaj je bila na vseh dosedanjih skupščinah Unije ravno naša Jugoslavija tako — slabo zastopana. Zastopniki naših manjšin v Italiji in Avstriji namreč niso imeli nikake prave zaslombe v zastopnikih iz Jugoslavije.

To se je poznalo tudi na zadnjem zborovanju. Nemški poslanec Sternbach je slikal obupen položaj narodnih manjšin v Italiji. Zastopnik italijanske lige Giannini je zagnal hrup in zahteval, naj mu predsednik vzame besedo. Proti Gianniniju so ostro, dasi uglasno govorili Švicer prof. Bovet, Holandska gospa Baker, bivši ogrski minister Pekar, Francoz Prudhommeaux, Belgijec Overbeke, Avstrijec Dumba, Nemec dr. Jungheim iz Berlina — a ni bilo zastopnika Jugoslavije, ki bi najbolj avtoritativno mogel podpreti in dopolniti sliko Sternbachovo. Iz poročil ni razvidno, ali je bil kak Srb med delegati. Ali tudi če bi bil, je navadno bolje, ako o naših manjšinah sploh ne govori, ker bi njegovo govorjenje ne bilo »ne krop ne voda«. Saj se razumemo!

Lepo je od »Slovenca«, da se je dotaknil te naše rane in sramote. Ali moram ugotoviti, da je večji del te žalostne krivde na stranki, katere glasilo je »Slovenec«. — SLS je danes doma in napram tujini pokloni zastopnik slovenskega naroda. Ako med nami ni društva za Zvezo narodov, je torej v prvi vrsti krivda SLS, ki bi bila morala ta nedostatek popraviti. Vem, da so pri naših razdrapanih razmerah težave za tako — nadstrankarsko društvo, toda naloga SLS je, da bi Slovenci imeli društvo, ki bi potem »Lige SHS« imelo vsaj enega delegata na skupščinah Unije v oporo in podporo zastopnikov naših manjšin v Avstriji in Italiji. Sramota vsem in vsakomur, ki bi ne podpiral take inicijative iz vrst SLS! — Pobuda, predlog in akcija za tako društvo pa mora priti od najmočnejše stranke!

Na jesen bo zopet skupščina Unije. Ali ne bo nič bolje zastopana Jugoslavija! — Voditelj slovenskega in hrvatskega naroda (tako pišem že 5 let in pri tem ostanem!) naj poskrbe, da bo med delegati tudi kak naš veščak, ki bo mogel nastopiti za pravično rešitev manjšinskih vprašanj, predvsem pa nevarno podpirati zastopnike naših manjšin v Avstriji in Italiji.

Naloga SLS je tudi, da bo naš narod častno zastopan na prvem panevropskem kongresu na Dunaju. — Pri tej nalogi naj se ne briga, ako ne bi hoteli sodelovati »die Kradiche des Pribikusa«, ki ne štejejo dosti doma, v tujini jih pa nihče ne pozna. Ako bodo sodelovali, tudi prav, toliko bolje za nje same. — O tem še posebej!

A. G.

Izjava g. Smajdka.

Gospod Ivan Smajdek, predsednik kluba samostojno demokratičnih učiteljev, je podal sotrudniku zagrebškega radikalnega »Narodnega dela« izjavo, ki je tako značilna, da moramo z njo seznaniti tudi slovensko javnost.

G. Smajdek namreč pravi:

»Mi antideklariši smo za celjsko deklaracijo, toda zahtevamo da se unese v njo pasus o državnem in narodnem edinstvu. Že l. 1908 po naši skupščini v Radovljici, na kateri je bilo tudi mnogo Srbov in Hrvatov, Srbov celo iz kraljevine, smo se zedinili s svojimi brati na izviru Save na temelju narodnega in državnega edinstva (!!!) Kar se tiče preganjanj, ki jih nam očitajo, treba uvaževati, da je g. Jelenc prišel mnogokrat v konflikt z g. Pestotnikom in da so na g. Pestotnika delovali razni samostojni agitatorji. Naša zahteva, da se posebej vnese narodno in državno edinstvo, ima biti ovira vstopu separatistov, a poleg tega se ne sme pozabiti, da ima učiteljstvo tudi veliko nacionalno misijo. Pri nas niso samo samostojni demokrati (?) Pravila združenja se ne zlagajo z deklaracijo. Združenje nima zveze s separatisti. »Slovenska zveza« more vstopiti samo, če prizna državno in narodno edinstvo. Na državni skupščini v Beogradu bomo v tem zmislu zavzeli svoje stališče. Mi smo zakoniti zastopniki (!!!) Združenja v Sloveniji, na noben način pa niso to deklarirali (!!).

Mislimo da ni potrebno, da bi to izjavo g. Smajdka obširno komentirali, ker menda ne bo slovenskega učitelja, ki ne bi poskrbel za komentar. Zato se omejemo le na par opomb in vprašanj.

Samo zadoščenje za nas je, če imenuje g. Smajdek dr. Pestotnika v zvezi s preganjanjem učiteljstva in še bolj, če pravi, da je prišel zaradi tega g. Jelenc v konflikt z dr. Pestotnikom.

Toda, zakaj je potem g. Smajdek predsednik kluba sam. dem. učiteljev? Zakaj pa se potem prijatelji g. Smajdka še tako ogrevajo za SDS?

Ali ne bi bil g. Smajdek tako prijazen, da bi pojasnil tudi to vprašanje?

G. Smajdek pravi, da pri njih niso samo samostojni demokrati. Divno! Zakaj pa se njegov klub imenuje »Klub sam. dem. učiteljev«?

Najlepša pa je trditev, da je bila že l. 1908 sklenjena resolucija, ki govori o narodnem in državnem edinstvu. Ali ne bi bil g. Smajdek tako dober in bi to resolucijo kratkoma citiral? Bilo bi nujno potrebno, ker po našem mnenju je v Sloveniji sila malo ljudi, ki bi verjeli, da je bila že l. 1908 v Sloveniji sklenjena tako resolucija.

A nujno potrebno bi tudi bilo, če bi g. Smajdek čisto jasno povedal, kaj si on prav za prav predstavlja pod narodnim in državnim edinstvom. Kaj si pod tem naslovom predstavlja? »Jutro« in esdeesarski listi, to vemo le predobro in zato je tudi te fraze vsa Slovenija sita do grla. Ali ima morda g. Smajdek v tem oziru kake originalne misli? Zakaj jih ne pove? Javnosti bi silno ustregel.

Najboljše pa je prihranil g. Smajdek za na konec. Pravi namreč, da so samo antideklariši pravi zastopniki združenja. Sijajno! Toda, zakaj so ostali potem ti »pravi zastopniki združenja« na glavni skupščini v Celju v tako blestivi manjšini? Gospodje, ki delajo eksodus, proglašajo sebe za edine legalne zastopnike združenja! Po kakšni logiki in po kakšni pravici? Ali bi vsaj na to odgovoril g. Smajdek?

Popolen poraz so doživeli samostojni demokrati s svojo politiko v učiteljskih vrstah. Doživeli so ta poraz zaslužen in na podlagi težkih grehov, ki so jih zagrešili napram učiteljstvu. Če mislijo sedaj samostojno demokratični voditelji, da bodo popravili svoj greh z deklaracijami o narodnem in državnem edinstvu ter s proglašanjem za separatiste vseh onih, ki ne trobijo v njih rog, potem se presneto motijo. Učiteljstvo je danes osamovoljeno in na njegovem praporu je zapisano z neizbrisnimi črkami, da ne bo nikdar več tlačnilo nobeni politični stranki!

In zato je tudi zmagala deklaracija in v tem je bistvo boja, ki se je vršil med deklarirani in antideklariši ter končal s popolnim porazom slednjih.

Kdor si želi novih porazov, naj samo ta boj obnovi, ker vsak boj antideklarišev je brezupen.

Politične vesti.

== Zdravstveno stanje Ljube Jovanovića se je zboljšalo. Ljuba Jovanović je sprejel v nedeljo več radikalnih in opozicijskih poslancev. Vsi njegovi posetniki so izjavili, da se je njegovo zdravstveno stanje bistveno izboljšalo in da bo že v par dneh zapustil posteljo.

== Jadranska železnica. Kakor znano, so se ponudili angleški finančniki v zvezi z našimi južnoameriškimi rojaki, da zgrade železniško zvezo med Beogradom in Splitom preko Sarajeva. Zveza bi bila najkrajša in iz Beograda v Split bi se prišlo v 8 urah. Prvotno so se znani beograjski krogi tej ponudbi upirali, ker bi pač bilo vsako posredovanje nemogoče. Pod vplivom javnosti pa je ta odpor izgubil vedno bolj na sili in sedaj pride ponudba naših južno-ameriških rojakov pred ministrski svet in upati je, da bo njih ponudba tudi sprejeta. Da bi namreč naša država z lastnimi sredstvi zgradila to prepotrebno progo, zaenkrat še ni misliti in pri obstoječih razmerah je tudi bolje, da je ne gradi, ker bi bila potem proga mnogo predraga.

== Sestanek velike narodne skupščine v Versaju. Poincaré je izjavil novinarjem, da namerava sklicati veliko narodno skupščino, da dobi od nje potrebna pooblastila za delovanje amortizacijske blagajne. Na ta način bi okrepil Poincaré stališče svoje vlade v parlamentu, ker je jasno, da bi Poincaréju udani senat močno vplival na sklepe velike narodne skupščine.

== Upravo francoskega tobačnega monopola namerava Poincaré popolnoma spremeniti. Vodstvo uprave bo poverjeno mešani komisiji, obtoječi iz zastopnikov države, uradništva monopola, sadilec tobaka in konsumentov. Izdalo se bo za 25 milijonov frankov obližaj, ki se bodo obrestovale po 5% in ki bodo poleg tega participirale na čistem dobičku. Pravico do teh obližaj bodo imeli v prvi vrsti lastniki kratkoročnih državnih zadolžnic. Na ta način upa Poincaré konsolidirati francoski visoki dolg na višini 25 milijard.

== Nemška armada najboljša. V razgovoru z belgijskimi politiki je izjavil Briand, da je nemška armada danes najboljša na svetu. Skupno s policijo, ki je popolnoma vojaško organizirana, šteje nemška armada 350.000 izvrstno oboroženih mož. — Ako pa pomislimo, da je tudi večina sportskih društev v Nemčiji organizirana popolnoma po vojaško, znaša število vojakov, ki so državi vsak hip na razpolago, mnogo več.

== Razpust tajnih organizacij v Avstriji. Veleposlaniška konferenca v Parizu je sklenila povodom svoje razprave glede razorožitve v Avstriji, da mora Avstrija čim prej razpustiti vsa tajna društva in organizacije in da mora razdreti vse stroje za izdelavo orožja in municije. Vse vojni material, ki so ga izdelali v Avstriji za države Male antante, mora Avstrija izročiti kontrolni komisiji za razorožitev v Avstriji. Proti temu sklepu veleposlaniške konference avstrijsko časopisje ogorčeno protestira in zatrjuje, da v Avstriji niso znane nobene tajne organizacije in da Avstrija ne izdeluje več orožja ne za svoj ne za tuj račun.

== Bolgarski finančni minister Molov je prišel v Rim ter imel obširne konference z italijanskim finančnim ministrom grofom Volpjem. Vse kaže, da je prišel bolgarski minister v Rim malo pozno, ker sedaj po padcu lire bo mogla tudi »vsemogočna« fašistovska vlada dati Bolgarom le malo denarja. Rumuni so bili na vsak način mnogo premetenejši, ker ti so prišli po denar pred padcem lire.

== Verski boj v Mehiki. Zgodovina Mehike zabeležuje že zgodaj prve konflikte med vladno in katoliško cerkvijo. Leta 1822 je bila osvobodena Mehika od španske nadvlade, že l. 1822 pa je izšel zakon, ki je odpravil cerkveno desetino. Nato so bili sprejeti l. 1857, 1859 in 1860 zakoni, s katerimi se izreka popolno ločitev cerkve od države. Ustava iz l. 1874 je to znova potrdila, vsled česar nih strankarskih bojev pa se ustava ni izvajala. Vlada Diaz, ki je trajala najdalje, pa se je opirala na veleposestnike, ki so bili veseskozi katoliškega mišljenja in zato je bil naravno, da tudi ta vlada ni izvedla ustave. Šele med vojno se je začela akcija za izvedbo ustave in le naravno je, če je socialistična vlada Callesa zlasti energično začela s to akcijo. Pri sedanjem konfliktu v Mehiki ne gre torej za nove zakone, temveč le za izvedbo že desetletja starih zakonov. Da je ves konflikt lažje razumljiv, treba pripomniti še sledeče: Celotno prebivalstvo Mehike šteje nekaj nad 15 milijonov prebivalcev, od katerih je 20 odstotkov belokožev (Evropejcev in Kreolov), 85 Indijancev (»Indios«) in 45 odstotkov mešanecv (mesticev). Dobro situirani so skoraj samo belokožev ali na samo ti so tudi skoraj pismeni. Indijanci so pa skoraj sami analfabeti in ravno tako večinoma tudi mestici in analfabeti tvorijo 78 odstotkov vsega prebivalstva. Vse mehičansko prebivalstvo je z neznatno izjemo katoliške vere. Tudi je imela katoliška cerkev še pred kratkim vse šole v rokah, kljub temu je analfabetizem kot rečeno cvetel. Skoraj tretjina vse mehičanske dežele je bila v rokah cerkve, ki je poleg tega dobivala od države velike vsote. Skofje so imeli po 100.000 pezet letne plače in v vsej Mehiki je bilo okoli 150.000 duhovnikov in redovnikov ali na 100 prebivalcev eden. Naravno, da so bila ta bremena za Mehiko silno težka in v tem je glavni vzrok, da je prišla socialistična vlada z izvajanjem ustave. Vpliv katoliške cerkve je vajanjem ustave. Vpliv katoliške cerkve je zlasti med nepismenimi Indijanci silno velik in zato ni čuda, da so katoliške stranke začele z bojem proti vladi. Boj je danes na višku in čisto negotovo je kako konča, ker tudi vlada neče odnehati. Prišlo je že mestoma do krvavih bojev in tudi bogati Amerikanci so začeli vmešavati v boj in podpirati katoliške. Mehičanska vlada s svoje strani izjavlja, da nima nobenih protiverških tendenc in navaja, da je dovolila nasehitv v Mehiki mohamedanskim Druzom, budističnim Japon-

cem in sploh vsakomur, ki se obveže, da bo spoštoval mehičanske zakone.

== Boj Abesinije za svojo neodvisnost. Že leta 1906 je bil zadan prvi udarec neodvisnosti Abesinije, ko so si Anglija, Francija in Italija razdelile interesne sfere v Abesiniji. Francija je tedaj dobila koncesijo za gradnjo železnice iz svojega pristanišča Džibuti v prestolico Adis Abeba, Italija za cesto med Somali deželjo in srednjo Abesinijo, Anglija pa koncesijo za zgraditev velike zapornice na Tana jezeru in za železnico, ki bi priključila Abesinijo k afriški magistrali od Kapa do Kaire. — Po vojni je Anglija hotela svoj vpliv v Abesiniji še povečati in je zato stopila z Italijo v stik in tudi dosegla l. 1925 z njo dogovor glede ponovne razdelitve interesnih sfer. Tega dogovora se pa Francija ni udeležila, temveč nasprotno pregovarjala Abesinijo, da je vstopila v Zvezo narodov. Abesinija je postala s tem enakopravna članica Zveze narodov in je vložila proti angleško-italijanskemu dogovoru protest. Nad vse verjetno je, da bo morala Zveza narodov angleško italijanski dogovor razveljaviti.

Kratke vesti.

Na Primo de Rivero je bil izvršen v Barceloni atentat. Atentator je vrgel v diktatorja bodalo, ki pa je zgrešilo cilj in se zapikilo v blazine. Atentatorja je nato diktatorja spremljajoči policijski avto povozil in mu strl nogo. Atentator je znan anarhist Torenti iz Barcelone. Primo de Rivera si je ogledal bodalo in nato nadaljeval potovanje v Madrid.

Upor v grški vojni mornarici je izbruhnil po francoskih vesteh. Dejstvo je, da je grška vlada odredila ostre odredbe proti upornim mornariškim oficirjem.

Francoska banka je povišala obrestno mero od 6 na 7 in pol, za predjume pa od 8 na 9.

Generalni tajnik angleških rudarjev Cook je izjavil, da so rudarji pripravljeni na nova pogajanja.

Nad južno Dobrudžo je proglasila rumunska vlada vojaško upravo.

Pogajanja z Grško glede sklenitve zvezne pogodbe z našo državo so se pričela.

Beleške.

ESDEESARJI POVSOD ENAKI.

To, kar pri nas esdeesarji, so na Češko-slovaškem demokrati. Na ustih vse polno besedi o državotvornosti, v resnici pa samo šovinistični demagogi, ki hočejo živeti na račun nacionalne misli.

Afera generala Gajde je to znova potrdila. Ker so mislili češki mladinci, da bi mogli iz te afere kovati kapital, so začeli na široko pisati o tej aferi, pa čeprav so morali znati, da bodo s to pisavo samo škodovali češko-slovaški armadi. Seveda niso pozabili ti šovinisti pri tem tudi na napade na dr. Beneša, pri čemur pa so doživeli težak poraz.

Dr. Beneš je končno na vse njih surovosti odgovoril s ostrim pismom, v katerem pravi, da bo dokumentarno dokazal, da nima prav nobene zveze z Gajdovo afero. Nadalje pa prav krepko označuje vse te mladočeške napade, ki so bili grobi, brezskupni in osebno nekorrektni. Ko bo on (dr. Beneš) objavil te dokumente, potem bo spoznala češka javnost, kdo zastuplja politično življenje in pred ljudino škoduje dobremu glasu češkoslovaške države.

Kadar govori tako krepke besede dr. Beneš, ki je naravnost primer mirnega in veseskozi korektnega zunanega ministra, potem pač vsakdo ve, koliko je ura bila.

Ne samo po svojem »programu«, temveč tudi po svojih melodah so si esdeesarji po vsem svetu enaki.

»SRAMOTA«.

Pod tem naslovom piše beogradska »Pravda« z dne 31. julija t. l. o žalostnih dogodkih v Srbiji med drugim: »Ne spodobi se niti za svobodnega državljan niti za državnega uradnika, da vpliva na prepričanje svojih sodržavljanov z grožnjami ali s terorjem. Tako radikalni kakor demokrati so enakopravni državljani. V obeh strankah so poštenji ljudje, ki ne smejo dopuščati, da se sovraštvo razpade do poboja. Posebno moramo mi Srbi te dogodke obžalovati. Srbi hočejo in se vedno zavzemajo za to, da stoji politično in teji državi na najvišji stopinji in da oni najbolj umevajo politične potrebe. S takim postopanjem pa, kakor v Južni Srbiji, se oni ponižujejo do sramote. Kaj bodo rekli v inozemstvu, ko bodo zvedeli, kako se delajo v Srbiji obinske volitve? Kaj nam bosta rekla Stjepan Radić in dr. Korošec? Ali se boste mogli jeziti, če vas bosta imenovala zaradi takih činov orientaliste? Zato pa je še skrajni čas, da uvidijo vsi državljani, da se s fizično silo ne sme več voditi politika v naši državi.«

Včasih pravijo, da je prvi korak do poboljšanja ta, če se začne človek svojih nepravilnih dejanj sramovati.

TUDI EN VZROK NAŠE SLABE UPRAVE.

V zagrebškem »Večeru« piše nekdo, kako so ljubljanski hoteli neprimerno cenejši od zagrebških. Dočim se plača v Ljubljani v najboljših hotelih za postelj 25 dinarjev, so plača v Zagrebu v srednjih hotelih po 80.

Dalje se pritožuje dopisnik v zagrebškem »Večeru« čez zagrebške peke. Glede žita je Slovenija pasivna, kruh pa je v Ljubljani boljši in cenejši ko v Zagrebu.

In če bi zagrebški dopisnik primerjal še druge stvari bi moral zabeležiti še vse polno drugih primerov v čast Slovenije, ki je čisto gotovo glede uprave na prvem mestu.

Menda ravno zato pa, ker je Slovenija dokazala, da zna upravljati sebe, nima besede pri upravi države. Ni čuda potem, če je naša uprava taka, da jokajo naše beste česte in da kljub množji poljedelca ne pridemo do blagostanja.

Dnevne vesti

UKINITEV ODDELKA ZA SLOVENIJO.

Pri ministrstvu za notranje zadeve je bil takoj ob ustanovitvi naše nove države ustanovljen poseben oddelek za Slovenijo. Njegova naloga je bila reševati akte, ki so jih pošiljali iz Ljubljane na rešenje v centralo v Beograd. Ker srbski ministri za notranje zadeve in pa razni srbski načelniki v tem ministrstvu pri nas še danes veljavne avstrijske upravne zakonodaje ne poznajo, je moral minister na vsak način imeti ob strani referenta za slovenske zadeve, ki je pri nas veljavno zakonodajo dobro poznal.

Prvi načelnik tega slovenskega oddelka je bil sedanji veliki župan dr. Baltić, za njim pa je zavzel to mesto sedanji načelnik dr. Svetek.

Če se iz Slovenije v Beograd odposlani akti še kolikortoliko hitro rešujejo, je to zasluga slovenskega oddelka. Gospodje ministri so včasih s podpismi sicer nekopolno počasnji, ampak v splošnem je oddelek posloval jako dobro.

Nihče bi ne imel nič proti opustitvi tega oddelka, če bi vlada prepustila reševanje vseh Slovenije se tikajočih zadev enostavno velikim županom v Sloveniji, izvemši morebiti najvažnejše posle politične narave. Za rešitev večine upravnih aktov pa ministrov podpis ni potreben, ampak zadostna popolnoma podpis velikega župana. Bojimo se pa, da se to ne bo zgodilo, ampak da bo reševal posledje slovenske zadeve ta ali oni srbijski načelnik ali šef oddelka, ki se mu o avstrijski zakonodaji niti ne sanja.

Pri nas imamo n. pr. svoj obrtni red. Kaj naj počne Srbijane z našim obrtnim redom? Ali pa naš slavnj »Prügelpatent«! Ali nam ne bo srbijski načelnik dekretiral kar na glado svoje »batine«?

Nastala bo upravna zmešnjava, kakršne nismo doživeli niti ob prevratu.

Doslej je bila izmed vseh pokrajin naše nove države Slovenija še najbolj v redu upravljanja. Sedaj pa utegnemo doživeti precej drugačne razmere, ki pa žalibog ne bodo boljše.

Stroški za oddelek za Slovenijo težko da bi znašali dosti nad 100.000 Din letno. Za poplavljenca ta znesek ne pomeni nič, za Slovenijo pa bo nastala iz tega občutna škoda.

Tudi to je znak beograjskih upravnih razmer.

DONESEK K VLADNEMU STEDENJU.

V nedeljo je čakalo na ministre na beograjski postaji nič manj ko 11 salonskih voz, ali skoraj cel vlak.

Niti najmanj ne odrekamo ministrom pravice, da se poslužijo svojih salonskih voz, toda mislimo, da bi se tudi potovanja v salonskih vozovih brez škode nekoliko omejila.

Vsaj zato, da bi ljudje lažje verjeli vladi, kadar ta zatrjuje, da hoče štediti.

Dar kneginje Jelene poplavljenec. Kneginja Jelena je izročila odboru Rdečega križa 20.000 dinarjev za pomoč poplavljenecem.

Znižane cene za vpoklicane vojaške osebe. Prometni minister je izdal ponovno naredbo, glasom katere uživajo, kar se tiče vožnje po državnih železnikih iste ugodnosti kot aktivni vojniki tudi civilne osebe, kadar potujejo v vojaško službo in nazaj.

Pelovično železniško vožnjo je dovolilo prometno ministrstvo dijakom, ki se žele udeležiti tečaja za mednarodno pravo v Zenevi. Ta tečaj priredi urad za mednarodno pravo. Ista olajšava velja tudi za inozemske dijake, ki potujejo preko naše države na ta tečaj.

Jugoslovenska razstava na Tihem morju. Koncem meseca maja je pristal v ameriških lukah Adorija in Portland prekooceanski parnik »Marija Petrinović«, last »Jugoslovenske ameriške plovitve d. d. Split«. Parnik »Marija Petrinović« je bil prvi jugoslovanski parnik, ki je pristal za jugoslovansko zastavo v onih vodah. Naravno je da je vzbudil med tamkajšnjimi Jugoslavi veliko navdušenje.

V zdravilišču »Termac« v Laškem razpisuje Pokojninski zavod za nameščenca v Ljubljani za dva zasebna nameščenca — svoja zavarovanca tekom meseca septembra — za vsakega za pol meseca prosti mesti s prvostopno preskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdravniško pomočjo in kopanjem, toda brez potnih stroškov. Kolika proste prošnje se vlagajo pri zavodu do dne 15. avgusta opoldne in morajo biti opremljene z uradnim spricvalom, da prosilec ima prometno in s potrdilom zdravnikov, da prosilec boleta za protinskimi ali revmatičnimi obolenjem lažje vrste, da bi bilo da je od 15-dnevnega zdravljenja potrebno, zboljšan in da prosilec lahko potuje brez spremstva. Prosilec mora navesti koliko družinskih članov živi z njim v skupnem gospodarstvu in koliko imajo dohodkov.

Sprejem gojencev v vojaške šole. Komanda mornarice v Beogradu razglašala, da sprejme tekoče leto do 50 mladeničev v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo v Djenoviću. Komanda konjeniške podčastniške šole v Nišu razglašala, da sprejme tekoče leto le omejeno število mladeničev za gojence. Vojna godbena šola v Vrhu razglašala, da sprejme tekoče leto 180 mladeničev za gojence. Uprava administrativne šole v Beogradu razglašala, da sprejme tekoče leto do 60 gojencev.

Is sodne službe. Za sodnika v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan pravni praktikant Metod Komotar.

Upokojeni so srednješolski profesorji: Dr. Alfonz Levčnik in Josip Šilih v Ljubljani ter Anton Cestnik v Celju.

Is poštne službe. Imenovani sta kontraktualna poštarica Marija Koritnik za uradnico pri pošti Čabar, bivša poštna uradnica Marija Gorčar pa za pošto uradnico v Celju. Premeščeni so od pošte Ljubljana I. k

pošti v Litijo Janko Kocmur, od pošte Smarje pri Jelšah v Poljane Albert Conč, s pošte v Subotici k beograjski železniški pošti Julij Kuštrin, iz Osijeka k pošti Odijaci Dragotin Drenovec, od pošte Ziri v Gorenjo vas Terzija Kenda.

Za delegata naše države na botaničnem kongresu v Ameriki je določen dr. Vuk, vseučilišni profesor v Zagrebu.

Osnutek internacionalne visoke šole za politične znanosti v Zenevi. Komitet mednarodne komisije za sodelovanje intelektualcev v Zenevi se bavi že dalje časa z mislijo, da bi se ustanovila internacionalna šola za politične znanosti. Ta šola naj bi bila namenjena izobrazbi državnikov, diplomatov, političnih uradnikov in profesorjev na visokih političnih šolah.

Nove gojenke šole za dojlje v Beogradu. Šola za dojlje Rdečega križa v Beogradu se prične 1. septembra. Nove gojenke za katere je že razpisana natečaj, se bodo sprejemale do 15. t. m. šola traja 4 leta. Kandidatkinje morajo priložiti svoji prošnji sledeče dokumente: spricvalno o državljanstvu, spricvalno o položenu izpitu nižje srednje ali tej podobne šole, zdravniško spricvalno, krstni list (gojenka ne sme biti mlajša od 14 let in ne starejša od 20 let) in potrdilo staršev, s katerim se obvezujejo, da bodo poravnali vse stroške šolanja v slučaju, da gojenka sama prekine šolo. Ta obveza mora biti potrjena tudi od občinskega urada.

Prodal otok, da podpre francoski frank. Kralj čokolade, senator Meiner, je prodal neki kanadski družbi otok Anticosti v zalivu sv. Lovrenca za 500 milijonov. Ta denar namerala Menier uporabiti za dvig francoske valute.

Smrt madjarske pisateljice. Iz Budimpešte poročajo, da je pred nekaj dnevi umrla v Londonu pisateljica Ilona Giver-Györy. Ko je prejel to vest njen brat Roland Györy, bivši poljedelski minister, se je nezavesten zgrudil ter so ga morali prepeljati v bolnico.

Železniška nesreča pri Senti. Kočijaž Ivan Zarič je peljal pretečeni torek mleko v Sento. Na poti je dohitel 17-letnega Franja Hala ter ga povabil na voz. Vozila sta ob železniškem tiru. V tem sta dospela do mesta, kjer prehaja cesta čez železniški tir. Ko sta bila z vozom sredi prehoda, sta nenadoma opazila, da drvi proti njima z velikansko brzino orient-expres na poti v Rumunijo. Čim je kočijaž grozečo nevarnost opazil, je skočil z voza, medtem ko se Hala to ni posrečilo. Tedaj je brzovlak treščil z vso silo ob voz ter ga zdrobil na kose, konje ubil, Hala pa vrgl z voza ter vlekkel vse skupaj 200 metrov s seboj, dokler se ni ustavil. Težko ranjenega Hala so vzeli potniki v vlak, da bi ga prepeljali v bolnico, toda vsled težke poškodbe lobanje je kmalu nato umrl.

Velika eksplozijska nesreča pri vojaških vajah na Slovaškem. V okolici Kremence na Slovaškem so bile te dni vojaške raje. Pri tem se je streljalo tudi »ostro«. Ena od 7.5 cm granat ni eksplodirala. Našli so jo otroci, 6 dečkov in ena deklica ter se jeli z njo igrati. Nenadoma je granata eksplodirala ter štiri od njih težko poškodovala.

Tragičen konec zlate poroke. V Dattenburgu ob Renu je obhajal te dni neki zakonski par zlato poroko. Pri tej priliki so spuščali pred hišo rakete. Nenadoma je priletela ena od raket v sobo med zbrane goste ter eno od vnučkinj starih zakoncev ubila, več drugih gostov pa ranila. Ognjegasec, ki je raketo izstrelil je hotel izvršiti samomor kar pa so prisotni preprečili.

200 ljudi se je zastrupilo s pokvarjenim mesom. V Hertfeldu, predmetju Berlina, se je te dni zastrupilo 200 ljudi, ki so živili pokvarjeno meso vsebujoče paratyphoidne bakterije.

Beg prizrenskega župana. Pred nekaj dnevi je izginil iz Prizrena mestni župan Jugela Vešak, ki je pobegnil v Albanijo ter odnesel s seboj 150.000 dinarjev občinskega denarja.

Milijonarka — tatca. V neki pariški veletrgovini so zasledili te dni bogato Amerikanke, hčerko visokega sodnega uradnika in sestro enega prvih newyorških sodnikov, Mis Luizo Gotes, ko je ukradla par rokavic ter jih hotela skriti v svojo ročno torbico. Bila je aretirana, toda vsled intervencije ameriškega konzula začasno zopet izpuščena, vendar pa se bo morala zagovarjati pred pariškim kazenskim sodiščem.

Velikanska goljufija nekdanjega generala. V Varšavi je bil te dni aretirani bivši general Balahovičevih čet Skirmunt in več njegovih komplicev. Aretiranci so hoteli dvigniti s potvornimi dokumenti pri Poljski banki 100.000 dolarjev.

Zaradi psovane nemške republike obsojena. Te dni sta bila obsojena v Berlinu 19-letni trgovski nameščenec Wunderlich in 21-letni klepar Loebe radi psovane nemške republike na 1 mesec zapora. Obtožnica sta pela meseca marca v povorki nacionalno-socialistične delavske stanke pesem, ki se konča z refrenom: »Mi živimo na židovski republiko.«

Požar v zoološkem vrtu v Parizu. Te dni je izbruhnil v pariškem zoološkem vrtu velik požar. Papige so se v dimu zadušile, medtem ko so se rešile gotove smrti vse opice s tem, da so pobegnile v boudonjsko šumo.

Stavka francoskih kovinskih delavcev. V kovinski tovarni v Roubaixu je stopilo v stavko 2450 delavcev.

Francosko-ameriško tekmovanje v lepoti. Sredi tega meseca se bo vršilo v Parizu tekmovanje Francije in Amerike v lepoti. Od francoske strani se bodo udeležile tekmovanja najlepše Francozinje v starosti od 16 do 25 let, med izbranimi lepoticami ki bodo zastopale Ameriko, se nahaja tudi Hozel Forbes, ki velja za najlepšo žensko v Ameriki. Zmagovalka bo dobila kot nagrado prosto vožnjo po Ameriki.

Fašisti proti makaronom. V svrhu saniranja italijanske zunanje trgovine se fašisti niso ustrašili nastopiti niti proti svojim makaronom in špagetom. Da zmanjšajo konsum makaronov in s tem uvoz pšenice so začeli z vso silo propagirati krompir. Zato je izdala italijanska vlada naredbo, s katero se dovoljuje za uvoz krompirja velike olajšave. Fašisti bi menda želeli, da bi italijanskemu narodu možgani čimbolj zvođeneli. Sicer se pa bodo oškodovali Italijani najbrž za makarone z lastovičjim mesom. Švicarsko društvo za varstvo živali namreč poroča, da je padlo število lastovic v Evropi v zadnjih letih najmanj za 15 odstotkov ter da so temu krivi največ Italijani, ki te ptičice love en masse in jih jedo.

Roparski napad na Poljskem. Iz Lublina poročajo: V tukajšnji okolici so udri trije maskirani roparji v hišo nekakega posestnika. Posestnik se jim je postavil v bran s sekuro v roki. Roparji so ga razorožili in ustrelili. Nato so ugrabili 300 zlotov in pobegnili. Dva vaščena sta stekla za njimi, toda roparji so ju istotako ustrelili.

Oče razglednice umrl. V Londonu je umrl te dni v visoki starosti baron Tuck, oče razglednice. Tuck je izdelal leta 1884 prvo razglednico. Leta 1910 je bil povišan v priznanje zaslug v barona. Svoje tovarne razglednice je vodil do svoje smrti. Njegova iznajdba je imela, kot si to lahko predstavljamo, tudi kolosalen materialen uspeh.

Goljufije z 20-dinarskimi bankovci. V Srbobranu je prodal neki seljak več glav živine nekemu Seševiću iz Sombora. Ta je seljaku naštel 31 bankovcev po 100 dinarjev. Ko pa je prišel seljak v gostilno in hotel plačati s takim bankovcem račun, so ugotovili, da so vsi bankovci stari srbski bankovci po dvajset dinarjev. Aretirani Sešević je izjavil, da je dobil ta denar od nekakega bančnega uradnika iz Beograda. — Slične goljufije so se začele pojavljati v mnogih krajih države.

Velik vlom v cerkev. Pariški »Temps« poroča, da so vlomili te dni v baziliko v Cleryju neznanji lopovi ter odnesli iz altarja vse dragocenosti v vrednosti več milijonov frankov. V tej cerkvi se nahaja tudi grob francoskega kralja Ludovika XI.

Angležinja z golimi rokami v rimski cerkvi. Kakor znano, je izdal papež stroge odredbe, ki prepovedujejo damam, ki so pohujšljivo oblečene vstop v cerkev. Vendar pa se je posrečilo te dni neki Angležinji, da se je utihotapila v neko rimsko cerkev v toaleti, ki ni odgovarjala cerkvenim predpisom. Kmalu pa je pristopil k njej svečenik z nekim mladeničem ter jo zaprosil, da zapusti cerkev. Toda v cerkvi zbrani verniki so bili drugega mnenja. Protestirali so burno proti temu, da bi duhovnik damo izgnal iz cerkve in duhovnik se je moral odstraniti. Vsled tega vlada v Vatikanu velika razburjenost.

Obriti svetniki. Neki angleški listi prišajo nenavaden protest kancelarja angleške škofije Chester, ki nastopa proti slikarjem, ki slikajo svetnike brez brade, češ, da hodijo obriti samo »gentleman«.

Tenorist kr. opere v Ljubljani g. Leopold Kevac in g. Karol Jeraj profesor konservatorija v Ljubljani priredita v soboto 7. avgusta t. l. v Rogoški Slatini koncert. Na sporedu so zastopani domači in svetovni mojstri

Ljubljana.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 4. avgusta t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, podprtiličje, vhod iz ulice »Za Creslom«.

Ali res ne smejo priti Ljubljančani do eenege sadja? Včeraj so pripeljali v Ljubljano Vojvodinci dva vagona različnega sadja boljše kvalitete — večinoma hruške — ter ga hoteli prodati na ljubljanskem trgu. Kakor hitro so izvedeli za ta dovoz ljubljanski branjevi, so tekli na magistrat ter hoteli prodajo preprečiti. Magistrat res ni pustil tega blaga iztovoriti. Proti temu ukrepu so se pritožili Vojvodinci na veliko županstvo. Tam so jim odgovorili tako, da Vojvodinci niso vedeli pri čem da so. Nato so sklenili, da ne bi trpeli prevelike škode, da blago prodajo ljubljanskim trgovcem s sadjem po 2.50 Din kilogram. Ljubljanski trgovci pa so rekli, da je to predrago. Tako so rekli ljudje, ki prodajajo kilogram manjvrednih hruško po 6 Din!

Pošta v Šiški zopet odprta. V nedeljo je bila pošta v Šiški (Ljubljana VII.) po enem letu zopet odprta. Nahaja se v Poganičnikovi hiši. Skrajni čas je že bil!

Maribor.

O mestni hranilnici in občinski politiki v Mariboru so zopet razpravljali na javnih zborih socialisti v petek zvečer na Garmbrinovem vrtu, SLS pa v soboto zvečer v dvorani Zadrugne gosp. banke. Oba shoda sta bila bolj piščolobiskana. Teh zborovanj se je udeležilo članstvo vseh političnih strank. Na prvem shodu je prišlo skoro do incidenta med nekim pristajšem SLS in pristajši SSJ. Tudi na zboru SLS je postalo ob koncu preglasno. Mariborski radikal dr. Štefanovič se je oglašil k besedi. Nastal je kralav in zborovalci so se razšli.

Mariborske banke poslujejo od 1. avgusta dalje nepretrgoma od 8. — 14. ure, blagajne so strankam dostopne samo do pol 13. ure.

Trgovski gremij v Mariboru sklicuje za torek 3. t. m. zborovanje članstva v hotelu »Kosovo«, da postavi kandidate za volitve v trg. in obrt. zbornico.

Za pomoč poplavljenecem se je v Mariboru izvolila ta-le odbor: preds. O. Pirkmajer; podpredsednika oz. tajnika sta I. dr. Poljanec, prosv. inspektor, II. F. Fink, prof.; blagajnik dr. Povalej, fin. ravnatelj; člani: Ing. Zidanšek, dr. Jurečko, dr. Leskovar, gospa soproga generala Maistra, dr. Pipuš, kanonik dr. Časl in dr. Fr. Jankovič.

Nov odvjetnik. Dr. Avgustin Reisman je otvoril s 1. avgustom v Gregorčičevi ulici 22 svojo pisarno.

Cvetlični dan. V nedeljo 8. t. m. se vrši v Mariboru v prid poplavljenecem cvetlični dan. Priredi ga odbor Rdečega križa.

POROČILO RDEČEGA KRIŽA O OBSEGU POVODNIJ IN SVOJI REŠEVALNI AKCIJI.

V »Vremenu« je objavljeno zanimivo poročilo Rdečega križa o njegovi akciji v poplavljeni Vojvodini.

Prva perioda reševalnih del je zaključena, lačnih ni in vsi poplavljenici so s hrano preskrbljeni. Prvotno so dobivali hrano vsi brez razlike, sedaj le reveži. Tudi se sedaj hrana kuha. Za prehrano prebivalstva skrbijo 14 mestnih organizacij Rdečega križa. Vsi poplavljenici so tudi že spravljani pod streho in sicer pri sorodnikih ali pa po šolah. Mnogi poplavljenici so zaposleni pri kuluku in drugih delih. Ti dobivajo od Rdečega križa hrano. Tovarniška podjetja v Stari Pazovi so hotela nastaviti ljudi iz poplavljenih krajev, toda se ni nihče oglašil za delo.

V zdravstvenem pogledu je stanje dobro. Zabeležen ni bil niti en slučaj kakke epidemične bolezni. Vseeno pa je bilo cepljenje izvršeno.

Po približnem računu bo vseh poplavljenec, ki jih bo moral podpirati Rdeči križ, od 6000 do 7000. Upati je, da bodo prostovoljni prispevki za prehrano zadostovali. Dajejo se tudi denarne podpore in so zaenkrat dobili poplavljenici od 800 do 1000 dinarjev, kakor je pač bila številna njih rodbina.

Vsem bo treba zgraditi kakih 800 hiš, kar bi veljalo okoli 10 milijonov dinarjev. Kredit bi dal finančni minister, stavben les minister za šume, brezplačen prevoz na železnici železniški minister, delovno silo pa deloma vojni minister.

Večina poplavljenecv hoče ostati v svojih dosedanjih bivališčih, zahteva pa, da se zgradi solidni nasipi.

RESNICA O STANOVANJSKI AKCIJI »DOM VBOGIH«.

V pomirjenju vsled časopisnih poročil o likvidaciji »Doma vbojih« razburjene javnosti zlasti imetjevaljev sreč je javljala načelstvo kreditne in stavne zadruge »Mojmir«.

Odbor »Dom vbojih« je na podlagi sklepa načelstva in nadzorstva kreditne in stavne zadruge »Mojmir« z dne 22. oktobra 1923 ustanovljeni osek zadruge »Mojmir«, ki je to akcijo od ustanovitelj prevzela dne 28. aprila 1923 in ki se je v prvi vrsti radi izvršitve namena te akcije ustanovila.

Ta osek zadruge »Mojmir« si je na podlagi sporazuma sklenjenega pod vodstvom župana g. Grčarja na anketi dne 14. X. ozir. 14. II. 1924 le upravno osamosvojil iz polovice zadruge ter iz polovice predstavnikov javnosti. Le iz obeh polovic sestavljeni odbor je v svojem poslovanju in sklepih pravomeren in le v tej sestavi skupnosti veljaven dokler obe sestavljeni polovici vztrajata na sporazumu.

Tekom poslovanja si je oni del predstavnikov javnosti, ki so podpisani na srečkah loterije te akcije skušali osvojiti ozir. po svojo razpolagati z »Dom vbojih«.

Ker je bila zadruga »Mojmir« zakonito primorana varovati svoje pravice ter v zadevno poslovanje tega odbora vzpostaviti red, je g. predsednik tega odbora brez vednosti načelstva zadruge »Mojmir« mestni občini stavil znani predlog, ki je povzročil splošno razburjenje. In sicer predlog takorekoč na likvidacijo cele akcije. Zgodilo se je to ob času, ko so od sporazuma samovoljno izločivši se gosposje brez vednosti zadruge »Mojmir« in brez vednosti zadrugo predstavljajočih članov tega odbora od mestne občine že dobili dovoljenje za zgradbo prve hiše kot glavni dobitke.

Ze prejšnji g. župan, ki je posredoval ustanovitev tega odbora, je ob isti priliki ugotovil, da mestna občina ne more imeti nobene pravice v zadevi te akcije odločevati v škodo zadruge »Mojmir«.

O likvidaciji »Doma vbojih« ne sme biti govora že zato ne, ker se je zadruga »Mojmir« napram Nj. Veličanstvu kralju posebej zavezala, da prevzame garancije za izvršitev te akcije. Pač pa se likvidira dosedajni odbor, ako ne pride do obnove sporazuma. V tem slučaju zadruga »Mojmir« zopet prevzame tudi izvršitev v svoje roke po prvotnem načrtu, od katerega so se oddaljili gosposje, ki so si skušali to akcijo osvojiti in ki ostanejo napram zadrugi »Mojmir« in imetjevaljem sreč, ter sploh napram celi javnosti osebno odgovorni za vso škodo, ki so jo s svojim postopanjem povzročili.

O nadaljnjem razvoju te zadeve, bo javnost pravočasno obveščena.

Veliko zborovanje Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne in odkritje spomenika padlim vojakom v Savinjski dolini.

Prejšnjega nedelja je bil v Savinjski dolini velik dan: V Smartnem ob Paki je bilo odkritje spomenika v vojni padlim vojakom. Ze v soboto zvečer so prihajali oddaljeneji zastopniki podružnic ZSV. Z jutranjimi ojačenimi vlaki so prihajale množice in docela preplavile postajo. Ko je prisopihal celjski vlak na postajo in izstopil zastopnik ministra vojske in mornarice, je zaigrala godba državno himno, nakar se je izvršil odteljni sprejem došlih gostov. Nato se je razvil sprevod in se pomikal po taktu žalnih koračnic akciji nepregledni špalir gostih mlajev, napisov, vencev in trobojnic k maši, ki se je darovala v počast padlim občanom.

Po žalni daritvi so se zgrnile množice okrog spomenika. Velenjska godba je svirala žalne akorde, celjski možiki zbor »Oljka« in domači mešani zbor sta pela žalostinke; na tribuno je stopil tajnik Dragotin Korošec, pozdravil goste in ves zbrani narod in odkril spomenik, nakar je povzdignil besedo g. kurat Bonač in do solz presunil ogromno množico. Zastopnik vojnega ministra g. podpolkovnik Žerjav je z jedernatim nagovorom v počast vojnih žrtev položil na spomenik krasen venec, za njim je nagovoril množico srezki poglavar gornjegradske g. dr. Voušek. Istotako se je predsednik ZSV g. major Colarič zahvalil narodu za plemeniti čin pijetete in vzpodbujal zlasti mladino naj se izkaže z poštenim in moralnim življenjem vredno žrtev svojih očetov. Množice je pozdravil tudi poslanec g. Pušenjak. Po »Liberi« so se polagali veneci na spomenik. Glinjivi so bili prizori, ko so matere polagale vence na spomenik svojih padlih sinov, ko so poklanjale cvetje sestre svojim bratom, očetje sinovom in otroci - sirote padlim očetom... ko so prišle deklice celo iz daljne Amerike in obsipale spomenik s šopki belih in rdečih rož... Bilo je glinjivo, množica je plakala.

Popoldne so se zbirale trume na širnem travniku ob Paki, kjer se je vršilo najprej kratko zborovanje trpinov iz svetovne vojne, nakar so naselje množice obširno igrisče, ki je pokalo pod pezo tisočev. Zagrinjalo na velikem odru se je razmaknilo in pričela se je Matičičeva nova vojna žaloigra »Kalvarija«. V hipu smo se spomnili dvanajste obletnice vroče julijske nedelje, ko je izbruhnil svetovni požar, videli smo na odru napoved vojne, odhod na vojno, živo sliko nekdanje bedne gališke fronte, živo grozo strašnega umiranja na Doberdolu, kri in ogenj, uničevanje naše bedne zemlje, vročino, gnus, pekel in blazno grozo... Končno smo postali z ubitim sreem ob zadnji postaji naše strašne kalvarije in se zgrozili ob resnični in živi sliki naše zasuznjene zemlje, slišali žvižg biča, jok in škripanje okov, videli pljunke, zasmeh, nasilje in vse preklestvo robstva. Igralci so svojo nalogo sijajno izvršili pod režijo g. Petriča, bili so sami bivši vojaki in so igrali živo, naravno in drzno.

Bil je lep dan v zeleni Savinjski dolini,

prireditelji so imeli mnogo dela, truda in srbi, a po sijajno uspelem dnevu so prejeli zaslužen priznanje in plačilo.

Sport.

Amerikanski teniški mojster V. Richards se je udeležil po svojem povratku iz Evrope metropolitanskih mojstrov v New Yorku in je takoj v prvi igri gladko premagal svojega nasprotnika Japonca Tsumio Tawara 6:3, 7:5. Tawara je član japonskega tima za Davisov pokal.

Arne Borg, ki se odpelje te dni v Evropo, da se udeleži evropskih mojstrov v Budapešti, je v visoki formi. Njegova zmaga nad Weissmüllerjem ni presenetila, ker Johnny je v svojem elementu samo na 400, v najboljšem slučaju še na 500 m. Čaj Borga je bil izborni, saj je uradni svetovni rekord leta 1925, stal na 10:51. Ko je Borg plaval v Parizu na 1500 m, je preplaval delno progo 800 m (4.6 m manj ko 880 y) v 10:44.5; vendar je njegov tekmelec Boy Charlton rabil za isto razdaljo samo 10:35.2, uspeh, ki je še nekoliko boljši ko sedanjim Borgov. Vendar ni dvoma, da bo Borg tudi svoj novi rekord še izdatno zboljšal.

Zenska olimpijada v Göteborgu. Prijavna lista za mednarodne lahkoatletске ženske tekme, ki se vrše v času od 27. do 29. avgusta v Göteborgu, izkazuje tekmovalke devetih narodov. Nemčije ni med njimi, kar je tem bolj obžalovati, ker ima prvovrstne sportnice. Najmočnejše je zastopala Anglija, ki je prijavila 25 tekmovalk, potem Francija, Češkoslovaška in Jugoslavija vsaka s 15, Poljska z 10, Japonska z 1 prijavo, dočim manjkajo še prijave Italije, Švedske in Belgije.

Obleke lastnega izd. lka
Vam rudi najceneje
JOS. ROJINA, Ljubljana
 Aleksandrova c. 3.

Književnost.

»Zenski svet«. Izšla je 6. številka »Zenskega sveta«, ki ima sledečo vsebino: Povest male Dore. — (France Bevk.) — Redovnica. Pesem. (Gustav Strniša.) — Iz spominov Sofje Andrejevine. (Priredil I. Vouk.) — V jutranjem mraku. Pesem. (Gustav Strniša.) — Ljubljne. (Igor Volk.) — Čez Grobovje... Pesem. (Tea B. Abb.) — Prešernova življenjska tragedija. (Karlo Kocjančič.) — Križ življenja. Pesem. (Marija Lamutova.) — Iz kitajske lirike. Pesmi. (Posl. Alojz Gradnik.) — Kitajske žene. (Dora Peganova.) Zenski pokret v Sloveniji. (Vera Albrechtova.) Slovenske umetnice: Mira Costaperaria - Devova. (P. Ks.) — Estetično čustvovanje. (Gizela F.) — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Skrinje. — Književna poročila.

SLOVENSKI SVETI IZIDOR.

Trgoska družba »Vera« v Ljubljani je založila reprodukcijo po originalu slikarja M. Gasprija. Slika predstavlja sv. Izidorja kot slovenskega kmeta-sejalec, korakajočega po razorani njivi. Izza drevja v ozadiju kuka tipična slovenska vasica, za katero se dvigajo valoviti griči iz jutranje zarje. Iz slike veje vsa miloba in prikupljivost slovenske pokrajine, kar priča, da se je slikar s sreem poglobil v značaj slovenske zemlje, ki jo je tudi na tej sliki priprosto in vendar tako resnično podal. Slika je nastala leta 1917. Reprodukcijska je najprimernejši okras za našo kmetijsko hišo in odgovarja neprimerno bolje temu namenu, kot pa ničvredni tovarniški kinč, s katerim preplavljajo tuji agentje naše kmetijske domove. S tem delom je ustvaril Gaspri sliko umetniške vrednosti, katere ne bo dostopna le malemu številu obiskovalcev razstav, temveč bo šla kot reprodukcija med priprosti kmetijski narod, iz katerega življenja je tudi nastala. Zato je delo družbe, ki je te reprodukcije založila, vzorno in vse hvale vredno. S tem je započeto delo, katerega so se do danes vsi poklicani činitelji branili. Reproduciranje del slovenskih umetnikov je najprimernejši način, s katerim se širi med ljudstvom smisel za umetnost in za kulturo slovenske zemlje sploh. Upam, da se

družba »Vera« tega zaveda in je reproducirano Gasprijevo delo le začetek njenega hvaljevnega programa. S.....r.

Gospodarstvo.

Zagreb, dne 3. avgusta. Devize: New York ček 56.487—56.767, London izplačilo 275.05—276.25, ček 275.037—276.237, Pariz izplačilo 141.81—149.81, ček 149—151, Praga izplačilo 167.38—168.38, ček isto, Berlin ček 1349.10—1353.10, Dunaj izplačilo 799.15—803.15, Budapešta 0.0792—0.0796.

Curih, dne 3. avgusta. Beograd 9.11, New York 516.875, London 25.1275, Pariz 13.15, Praga 15.30, Berlin 123.025, Dunaj 73.10, Bukarešta 2.3625, Sofija 3.7625, Budapešta 6.00723.

Lipski velesejem

največji velesejem sveta:

11.000 razstavilcev iz 21 držav
 160.000 kupecv iz 44 držav

Jesen 1926:

29. avgusta do 4. septembra

Tudi za vas je obisk svetlega pomena!

Podrobna pojasnila dajte:

Častno zastopstvo
Stegu in drugi
 Ljubljana
 Gledališka ul. 8.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Dobro si naredil,« je dejal Akela. »Ljudje in njihovi mladiči so jako modri. Ščasoma nam utegne biti v pomoč.«

»Resnično, pomoč v času sile. Kajti nihče se ne more nadejati, da bo Akela vedno vodil krdele,« je rekel Bagheera.

Akela ni rekel nič. Mislil je na čas, ki pride za vsakega voditelja vsakega krdele, kadar ga zapuste moči in postaja vedno slabše, dokler ga naposled volkovi ne ubijejo in ne nastopi nov voditelj — da tudi njega ubijejo, kadar pride čas.

»Vzemi ga seboj,« je dejal očetu Volku, »in vzgaj ga, kakor gre članu svobodnega ljudstva.«

Tako je bil Mowgli vzprejet v krdele seoneeskikh volkov za ceno enega bika in na dobro besedo Balcoja.

Sedaj pa se morate zadovoljiti s tem, da preskočite deset, enajst celih let in samo ugibate, kakšno čudovito življenje je Mowgli živel med volkovi, kajti če bi ga opisali, bi morali napolniti še mnogo knjig. Vzrastel je z volkovi, dasi so seveda oni bili že dorasli volkovi, skoraj prej nego je bil on otrok; oče Volk ga je učil njegovih poslov, kaj pomenijo razne reči v džun-

gli, tako da je nazadnje vsako šuštenje trave, vsak dih toplega nočnega zraka, vsak glas sove nad njim, vsako praskanje krempeljev netopirja, ko se je za nekaj časa nastanil v drevesu, in vsak pljusek vsake majhne ribice, ki je poskočila iz vode, njemu pomenil toliko kolikor pomeni vsakemu drugemu človeku njegovo delo. Kedar se ni učil, je sedel na solcu, spal in jedel in zopet zaspal; kedar je čutil, da je umazan ali mu je vroče, je plaval po gozdnih vodah, in kedar si je poželet medu (Baloo mu je povedal, da je bil med in orehi prav tako prijetna jed kot surovo meso), je plezal po drevju za njim, in Bagheera mu je pokazal, kako se to stori.

Bagheera je navadno ležal na veji in mu zaklical: »K meni pridi, mali brat;« Mowgli se je izprva obešal kakor lenivec, pozneje pa se je vzpenjal po vejah malodane tako smelo kot siva opica. Kedar je krdele imelo svoj zbor na skali posvetovanja, je tudi on zavzel svoje mesto, in tukaj je zaznal, ako je napeto gledal v volka, da ga je s tem prisilil, da je povesil oči, zaradi tega je za zabavo upiral oči vanje.

Ob drugih časih je izdiral dolge trnje prijateljem iz stopal, volkovi namreč silno trpe vsled trnjev in repince v svojih kožuhih. Ponoči je zahajal po brdih na obdelana polja in je prav zvedavo opazoval vaščane po njihovih kočah; vendar ni zaupal ljudem, ker mu je Bagheera nekoč pokazal štiriočlato skrinjo s samozaklopnimi vrati, ki je bila tako zvito skrita v džun-

gli, da je skoraj vanjo zašel, in mu povedal, da je tisto past.

Rajši kot vse drugo pa je hodil z Bagheer v temno, toplo osrčje gozda, prespal ves zaspani dan; ponoči pa je opazoval, kako je Bagheera vršil ubijanje. Bagheera je ubijal na desni in levi, kedar je bil glade, in Mowgli je delal enako — ali z eno izjemo. Čim je bil toliko star, da je razumel življenje, mu je Bagheera povedal, da se nikoli ne sme dotakniti goveje živine, ker je bil za ceno življenja enega bika vzprejet v krdele. »Vsa džungla je tvoja,« je dejal Bagheera, »in lahko ubiješ vse, za kar si dovolj močan; ampak zaradi bika, s katerim si bil odkupljen, ne smeš nikdar ubiti ali jesti nobene goveje živine, ne mlade ne stare. To veleva džungelska postava.« Mowgli je bil vestno poslušen.

Postajal je vedno krepkejši, kakor mora deček, ki ne ve, da se uči, in ki nima misliti na nič drugega na svetu, kakor na jed.

Mati Volkulja mu je povedala enkrat, dvakrat, da Shere Khan ni žival, ki bi ji mogel zaupati, in da mora nekega dne ubiti Shere Khana. Pa dasi bi si bil mlad volk vsako uro spominjal tega nasveta, je Mowgli pozabil nanj, ker je bil samo deček — akoprav bi si bil rekel, da je volk, ako bi bil mogel govoriti katerikoli človeški jezik.

(Dalje prih.)

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
 d. z o. z., Ljubljana,

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, II. nadstropje.

Najboljša, najcenejša
 kolesa in šivalni stroj
 so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega
 spomenika za vodo.

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji - tudi na obroke. - Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Od dobrega
 najboljši je
 švicarski
 pletilni stroj
DUBIED

Obvestilo!

Cenj. občinstvo se obvešča, da se je tvrdka
ŠAGR N - ŠKRBEČ - BARTOL
 preselila iz Kralja Petra trg 3 na
Miklošičevo cesto št. 6.

DR. AMBROŽIČ
 je otpotoval na dopust
 in 14 dni ne ordinira.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
 Din 1.—.

Gospodična

v starosti 20 let želi znanja z mladim simpatičnim gospodom v svrhu skupnih nedeljskih izletov. Ponudbe na upravo pod »Narava«.

Krasne dekoracijske

patent-divane

v plišu

vam nudi izredno poceni

Rudolf Sever,

Ljubljana, Gospodarska 6.

Vabim na ogled!

Pouk

iz predmetov gimnazije in realne gimnazije za ponavljalni izpit prevzajem. Naslov v tiskarni »Merkur« I. nadstropje.

Ekonom in lesni manipulant

28 let star, neoženjen, govoreč več jezikov, išče primernega mesta. Zamore položiti tudi 50.000 Din kavicje. — Vprašanje na upravo tega lista pod »Stalna služba«.

Volna in bombaž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dabi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gospodarska ul. 3. — Stari trg 12.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene operkarne d. d. v Ljubljani.

DRVA - ČEBIN

Woltova 1/II. - Telef. 56.

Na dobro

domačo hrano se sprejmejo abonenti. Stari trg št. 34/II., levo vrata št. 1.

Motorno kolo

2½ konjskih sil. Fa. NSU v brezhibnem stanju. Cena 6000 Din. Izve se v upravi »Nar. Dnevnik« v Ljubljani.

Na očajte

»Narod. Dnevnik«

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 15.

TELEFON ŠTEV. 332.

TELEFON ŠTEV. 332;

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.